

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 572

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 11 iulie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ACTE ALE SENATULUI	
9.	— Decizie privind asigurarea conducerii Senatului în perioada 12—20 iulie 2019	1
	DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
	Decizia nr. 191 din 9 aprilie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996	2-7

ACTE ALE SENATULUI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENATUL

DECIZIE

privind asigurarea conducerii Senatului în perioada 12—20 iulie 2019

În conformitate cu prevederile art. 39 alin. (2) din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, republicat, cu modificările ulterioare,

președintele Senatului d e c i d e:

Articol unic. — În perioada 12—20 iulie 2019, conducerea Senatului va fi asigurată de domnul senator Nicolae Moga, vicepreședinte al Senatului.

PREȘEDINTELE SENATULUI

CĂLIN-CONSTANTIN-ANTON POPESCU-TĂRICEANU

București, 10 iulie 2019.

Nr. 9.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 191

din 9 aprilie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochințu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996, excepție ridicată de Societatea Diamant Servcom — S.R.L. din Reșița în Dosarul nr. 3.432/2/2016 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 188D/2017.

2. La apelul nominal se prezintă, pentru autoarea excepției de neconstituționalitate, doamna avocat Corina Popescu, cu împuternicire depusă la dosarul cauzei, iar pentru partea Consiliul Concurenței se prezintă doamna consilier de concurență Daniela Cristescu, cu delegație depusă la dosar. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul apărătorului ales al autoarei excepției de neconstituționalitate, care solicită admiterea acesteia, astfel cum a fost motivată în fața instanței de judecată. În acest sens, în esență, susține că textul criticat se referă la o contravenție, însă, față de criteriile stabilite de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului cu privire la calificarea unei fapte ca fiind în materie penală sau în materie civilă, apreciază că sunt îndeplinite două condiții dintre cele trei, care sunt alternative, respectiv natura și gravitatea infracțiunii, natura și asprimea sancțiunii; prin urmare, fapta contravențională în discuție intră în sfera dreptului penal și poate fi calificată ca fiind infracțiune în sensul autonom la nivel european. De altfel, prin jurisprudența Curții Constituționale în materie de concurență s-a statuat că faptele anticoncurențiale sunt de o gravitate mare și trebuie sancționate ca atare, cu sancțiuni care să aibă efect disuasiv. Or, în acest context, nu este îndeplinit principiul proporționalității sancțiunii cu natura și gravitatea infracțiunii, fiind încălcate dispozițiile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, art. 49 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Astfel, în cauza de față, raportarea la cifra totală de afaceri din anul financiar anterior sancționării este total disproporționată sub două aspecte: nu are legătură cu fapta săvârșită (fapta este săvârșită într-un an financiar, iar sancțiunea este raportată la alt an financiar — anterior sancționării); este aleatorie (depinde de durata investigației) și se raportează la cifra totală de afaceri

care nu are legătură cu fapta. În acest context, prezintă aspecte particulare ale speței. Prevederile criticate sunt contrare art. 21 și art. 129 din Constituție, deoarece încalcă principiul previzibilității, întrucât prin incriminarea faptei și sancțiunea aferentă nu se pot prevedea consecințele negative ale săvârșirii faptei. Sunt încălcate și dispozițiile referitoare la protecția dreptului de proprietate, deoarece cifra de afaceri din anul financiar anterior sancționării se încadrează în noțiunea de valoare economică și este protejată de dreptul de proprietate. Astfel, sancțiunea nu respectă un raport de proporționalitate între mijloacele și scopul urmărit, proprietatea celorlalte bunuri — cifra de afaceri și veniturile dintr-un an care nu au legătură cu săvârșirea faptei și nu au fost realizate prin fapte anticoncurențiale.

4. Având cuvântul, reprezentantul Consiliului Concurenței solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, având în vedere că prevederile criticate au mai format obiectul controlului de constituționalitate, sens în care menționează jurisprudența Curții Constituționale în materie, prin care s-a statuat că raportarea la o cifră de afaceri totală a întreprinderii din anul anterior sancționării, chiar dacă determină un quantum mare al amenzii, nu poate determina neconstituționalitatea dispozițiilor criticate, în condițiile în care individualizarea amenzii se face în funcție de gravitatea și durata faptei, potrivit instrucțiunilor de individualizare ale Consiliului Concurenței. Depune concluzii scrise.

5. Având cuvântul, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în materie și faptul că nu au intervenit elemente noi, care să determine schimbarea acestei jurisprudențe. Totodată, arată că prevederile criticate sunt în concordanță și cu dreptul european în materie de concurență, fiind și alte state care au aceeași legislație cu privire la sancțiunile pentru faptele anticoncurențiale. Prin urmare, consideră că prevederile criticate sunt în acord cu dispozițiile constituționale și europene invocate în susținerea excepției de neconstituționalitate.

6. Având cuvântul, în replică, apărătorul ales al autoarei excepției de neconstituționalitate arată că nu este vorba despre quantumul mic sau mare al amenzii, ci despre cifra de afaceri la care se raportează, fiind posibil ca în anul financiar anterior sancționării societatea să aibă pierderi sau o cifră de afaceri foarte mică raportat la cifra de afaceri rezultată din fapta anticoncurențială.

7. Având cuvântul, în replică, reprezentantul Consiliului Concurenței arată că sancțiunea se raportează la anul financiar anterior sancționării, întrucât urmările faptei anticoncurențiale se văd de-a lungul timpului, nu doar la momentul încetării faptei anticoncurențiale; acestea se raportează la cifra de afaceri înregistrată de la momentul săvârșirii faptei până la momentul sancționării de către autoritatea de concurență.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

8. Prin Încheierea din 22 noiembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 3.432/2/2016, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996**, excepție ridicată de Societatea Diamant Servcom — S.R.L. din Reșița într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri prin care se solicită anularea unei decizii emise de către Consiliul Concurenței în temeiul dispozițiilor Legii nr. 21/1996 și prin care autoarea excepției de neconstituționalitate a fost sancționată.

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile art. 55 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 sunt neconstituționale în măsura în care se interpretează în sensul că valoarea amenzii se raportează la cifra de afaceri totală aferentă întregii activități desfășurate de contravenient în anul anterior sancționării, iar nu prin raportare la cifra de afaceri totală realizată din activitatea desfășurată cu nerespectarea dispozițiilor anticoncurențiale. Astfel, având în vedere că fapta anticoncurențială constituie contravenție potrivit Legii nr. 21/1996 și luând în considerare natura incriminării, precum și gravitatea sancțiunii aplicate, rezultă că fapta reținută în sarcina autoarei excepției de neconstituționalitate reprezintă o acuzație în materie penală în sensul autonom conferit de la nivel european, fiindu-i astfel aplicabile toate garanțiile procesuale specifice unei fapte penale, respectiv prezumția de nevinovăție, sarcina probei ce incumbă părâtei, dar și aplicarea legii contravenționale mai favorabile. Măsura amendării/sancționării pentru încălcarea dispozițiilor legale privind concurența, deși în dreptul intern are o natură administrativă (este dispusă printr-un act administrativ emis de o autoritate administrativă și care poate fi supus controlului în contencios administrativ), are caracter penal, în sens european autonom, având în vedere că întrunește două dintre criteriile stabilite de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru această calificare, respectiv natura și gravitatea faptei și a sancțiunii. Natura faptei și natura sancțiunii depășesc un prag minim de gravitate/asprime, astfel încât să iasă din sfera dreptului civil în sens larg și să intre în sfera dreptului penal, care să impună obligația de recunoaștere a tuturor garanțiilor aferente. Scopul individualizării sancțiunii contravenționale în acord cu fapta săvârșită și efectul produs asupra relațiilor sociale protejate prin norma de incriminare trebuie circumscrise în mod necesar principiului proporționalității.

10. Se arată că, la nivel european, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene are forță juridică similară Tratatului privind Uniunea Europeană și Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, iar prin prisma art. 11 alin. (1) și art. 20 alin. (2) din Constituție, dispozițiile interne în materia drepturilor omului trebuie interpretate în raport și cu drepturile garantate de Cartă. Or, în condițiile în care legislația internă nu reglementează în mod expres principiul proporționalității sancțiunilor, art. 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și prevederile Legii nr. 21/1996 trebuie corelate/interpretate în raport cu prevederile art. 7 din Convenția europeană a drepturilor omului și cu cele din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care prevăd că „pedepsele nu trebuie să fie disproporționate față de infracțiune”. Or, în prezenta cauză, amenda prevăzută pentru fapta anticoncurențială a fost stabilită prin raportare la întreaga cifră de afaceri înregistrată în anul financiar anterior sancționării, cu

toate că pretinsa încălcare a Legii nr. 21/1996 s-a petrecut într-un alt an fiscal și nu prin raportare la cifra de afaceri sau veniturile care au fost realizate prin fapte anticoncurențiale. De asemenea, este încălcat și principiul previzibilității, deoarece cuantumul sancțiunii depinde de durata investigației și de data finalizării acesteia, în raport cu care se determină care este anul financiar anterior.

11. Cu privire la pretinsa încălcare a dreptului de proprietate, se menționează că normele în materie prevăd respectarea dreptului de proprietate, protecția proprietății în anumite condiții și faptul că nimeni nu poate fi privat de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional, această ultimă ipoteză fiind aplicabilă speței. Prin urmare, sancțiunea amenzii prevăzute de dispozițiile criticate nu este în acord cu prevederile constituționale referitoare la dreptul de proprietate privată și la restrângerea exercițiului unor drepturi.

12. În acest context, prezintă modul în care a fost stabilită amenda prevăzută pentru fapta anticoncurențială reținută în sarcina autoarei excepției de neconstituționalitate, criteriile avute în vedere, cuantumul amenzii aplicate prin decizia contestată, evaluarea gradului de pericol social, aplicarea în mod nediferențiat pentru întregul grup de întreprinderi sancționate participante la înțelegerea anticoncurențială, aspecte care conduc la neconstituționalitatea prevederilor criticate.

13. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal**, contrar art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, nu și-a exprimat opinia cu privire la temeinicia excepției de neconstituționalitate.

14. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

17. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 55 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 153 din 29 februarie 2016, care au următorul cuprins: „(1) *Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 0,5% la 10% din cifra de afaceri totală realizată în anul financiar anterior sancționării următoarele fapte, săvârșite cu intenție sau din neglijență de întreprinderi sau asociații de întreprinderi:*

a) *încălcarea prevederilor art. 5 și 6 din prezenta lege, precum și a prevederilor art. 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;*

b) *nenotificarea unei concentrări economice, potrivit prevederilor art. 13 alin. (1) și (2), înainte de punerea în aplicare a acesteia, cu excepția cazului în care sunt incidente prevederile art. 13 alin. (7) sau s-a acordat o derogare conform art. 13 alin. (8);*

c) realizarea unei operațiuni de concentrare economică cu încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6)—(8);

d) punerea în practică a unei operațiuni de concentrare economică, declarată incompatibilă printr-o decizie a Consiliului Concurenței, potrivit prevederilor art. 47 alin. (4) lit. a);

e) neîndeplinirea unei obligații, a unei condiții sau a unei măsuri impuse printr-o decizie luată potrivit prevederilor prezentei legi.”

18. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (3) și (5) referitor la statul de drept, la supremația Constituției și calitatea legii, art. 11 alin. (1) privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 20 alin. (2) referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 în componenta privind dreptul la un proces echitabil, art. 44 referitor la dreptul de proprietate privată, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și art. 129 referitor la folosirea căilor de atac. De asemenea, sunt menționate prevederile art. 48 referitor la prezumția de nevinovăție și dreptul la apărare și art. 49 referitor la principiile legalității și proporționalității infracțiunilor și pedepselor din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 101 referitor la incompatibilități cu piața internă — ca reguli de concurență aplicabile întreprinderilor — din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și art. 1 paragraful 1 cu privire la respectarea bunurilor din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că soluția legislativă criticată în dinamica legislativă s-a regăsit la art. 51 alin. (1) și art. 53 alin. (1), iar, în urma republicărilor succesive, în prezent acestea constituie conținutul art. 55 alin. (1) din Legea nr. 21/1996. Din examinarea conținutului normativ al Legii nr. 21/1996, Curtea observă că prevederile art. 55 alin. (1), care sancționează faptele anticoncurențiale, fac parte din capitolul VI — *Sancțiuni*. Potrivit prevederilor criticate, constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 0,5% la 10% din cifra de afaceri totală realizată în anul financiar anterior sancționării următoarele fapte, săvârșite cu intenție sau din neglijență de întreprinderi sau asociații de întreprinderi: a) încălcarea prevederilor art. 5 și 6 din lege, precum și a prevederilor art. 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene; b) nenotificarea unei concentrări economice, potrivit prevederilor art. 13 alin. (1) și (2), înainte de punerea în aplicare a acesteia, cu excepția cazului în care sunt incidente prevederile art. 13 alin. (7) sau s-a acordat o derogare conform art. 13 alin. (8); c) realizarea unei operațiuni de concentrare economică cu încălcarea prevederilor art. 13 alin. (6)—(8); d) punerea în practică a unei operațiuni de concentrare economică, declarată incompatibilă printr-o decizie a Consiliului Concurenței, potrivit prevederilor art. 47 alin. (4) lit. a); e) neîndeplinirea unei obligații, a unei condiții sau a unei măsuri impuse printr-o decizie luată potrivit prevederilor acestei legi.

20. În acest context, Curtea observă că asupra soluției legislative instanța de contencios constituțional s-a mai pronunțat, sens în care sunt, spre exemplu, Decizia nr. 556 din 7 iunie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 560 din 15 august 2007, Decizia nr. 243 din 4 martie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 288 din 14 aprilie 2008, sau Decizia nr. 490 din 21 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 92 din 6 februarie 2014. Cu acele prilejuri, Curtea a arătat că, având în vedere impactul încălcărilor regulilor de concurență, care produc consecințe grave atât economiei în ansamblul său, cât și, în mod direct, consumatorilor și celorlalte întreprinderi de pe piață,

pentru a fi eficiente, sancțiunile trebuie să transmită un puternic mesaj de descurajare contravenienților și să fie într-un quantum necesar realizării efectului disuasiv. Regimul sancționator contravențional aplicabil în domeniul concurenței comportă anumite trăsături specifice, cum ar fi amenziile prevăzute în quantumuri foarte ridicate și aplicabilitatea limitată a dreptului comun în materie contravențională. Stabilirea „cifrei de afaceri totale” drept criteriu de raportare în cadrul individualizării sancțiunii, chiar dacă determină în final quantumuri mari ale amenzii, nu poate determina neconstituționalitatea textului de lege criticat, cu atât mai mult cu cât individualizarea amenzii se face în funcție de gravitatea faptei săvârșite (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 490 din 21 noiembrie 2013). Astfel, Consiliul Concurenței — autoritatea competentă să constate și să sancționeze contravențiile prevăzute de Legea concurenței — trebuie să individualizeze sancțiunea aplicată, ținând seama de gravitatea și durata faptei și de consecințele sale asupra concurenței (a se vedea și Decizia nr. 243 din 4 martie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 288 din 14 aprilie 2008, și Decizia nr. 556 din 7 iunie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 560 din 15 august 2007).

21. Totodată, prin Decizia nr. 490 din 21 noiembrie 2013, precitată, Curtea a observat că astfel de amenzi, instituite ca procent din cifra de afaceri și care pot determina quantumuri mari ale sancțiunilor, pot fi regăsite în diverse domenii în care impactul încălcărilor poate produce consecințe grave, fiind reglementate, spre exemplu, de Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 16 iulie 2012, de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 27 decembrie 2011 sau de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 139 din 15 martie 2013. De asemenea, Curtea a reținut că nivelul maxim al amenzilor pentru contravențiile săvârșite în domeniul concurenței în unele state membre ale Uniunii Europene este stabilit la aceeași cotă (Franța, Germania, Olanda, Portugalia, Spania, Marea Britanie, potrivit Studiului întocmit la data de 8 august 2013 de Directoratul pentru afaceri financiare și economice — Comitetul pentru concurență din cadrul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică).

22. În ceea ce privește reglementarea unor sancțiuni de natura celor instituite prin normele criticate, Curtea, în jurisprudența sa, a arătat că legiuitorul este liber să reglementeze referitor la răspunderea contravențională a persoanei juridice sau fizice, întrucât niciun articol din Legea fundamentală nu interzice reglementarea unei astfel de răspunderi (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 128 din 10 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 6 iunie 2016, paragraful 19).

23. Reglementarea unor contravenții și a sancțiunilor aplicabile are drept consecință diminuarea patrimoniului operatorului economic, dar aceasta este o măsură justificată obiectiv și rațional de imperativul protejării interesului social și al ordinii de drept, prin adoptarea unor reguli specifice de preîntâmpinare și sancționare a faptelor care generează sau ar putea genera fenomene economice negative (a se vedea, *ad similibet*, Decizia nr. 308 din 13 iunie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 25 iulie 2013, și Decizia nr. 128 din 10 martie 2016, precitată, paragraful 16). În acest context, Curtea constată că, potrivit art. 44 alin. (9) din Constituție, bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

24. De asemenea, Curtea observă că, potrivit art. 1 paragraful 2 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deși la art. 1 paragraful 1 se prevede dreptul la respectarea bunurilor și lipsirea de proprietate numai pentru cauza de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional, acestea nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții sau a amenzilor. Astfel, art. 1 paragraful 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale permite statelor contractante să adopte legile pe care le consideră necesare pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții sau a „amenzilor”. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, autoritățile naționale sunt cele care decid, în primul rând, ce fel de „amendă” trebuie aplicată, deciziile luate în acest domeniu implicând o apreciere a problemelor politice, economice și sociale, apreciere pe care Convenția o lasă în competența statelor membre, acestea având la dispoziție o largă marjă de apreciere (a se vedea Decizia de inadmisibilitate din 21 martie 2006, pronunțată în Cauza *Valico — S.R.L. împotriva Italiei*, Decizia de inadmisibilitate din 19 noiembrie 2013, pronunțată în Cauza *Electrosan — S.R.L. împotriva României*, paragraful 17, și Hotărârea din 18 iunie 2013, pronunțată în Cauza *S.C. Complex Herta Import Export — S.R.L. Lipova împotriva României*, paragraful 32).

25. În ceea ce privește legislația în materie de concurență, la nivel european, în titlul VII — *Norme comune privind concurența, impozitarea și armonizarea legislativă*, capitolul I — *Regulile de concurență*, secțiunea 1 — *Reguli aplicabile întreprinderilor*, la art. 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene se prevede că sunt incompatibile cu piața internă și interzise orice acorduri între întreprinderi, orice decizii ale asocierilor de întreprinderi și orice practici concertate care pot afecta comerțul dintre statele membre și care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței interne și, în special, cele care: a) stabilesc, direct sau indirect, prețuri de cumpărare sau de vânzare sau orice alte condiții de tranzacționare; b) limitează sau controlează producția, comercializarea, dezvoltarea tehnică sau investițiile; c) împart piețele sau sursele de aprovizionare; d) aplică, în raporturile cu partenerii comerciali, condiții inegale la prestații echivalente, creând astfel acestora un dezavantaj concurențial; e) condiționează încheierea contractelor de acceptarea de către parteneri a unor prestații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanțele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte. Astfel, acordurile sau deciziile interzise în temeiul acestor prevederi sunt nule de drept, însă poate exista inaplicabilitatea acestora în cazul oricăror acorduri sau categorii de acorduri între întreprinderi; oricăror decizii sau categorii de decizii ale asocierilor de întreprinderi; oricăror practici concertate sau categorii de practici concertate care contribuie la îmbunătățirea producției sau distribuției de produse ori la promovarea progresului tehnic sau economic, asigurând totodată consumatorilor o parte echitabilă din beneficiul obținut și care: a) nu impun întreprinderilor în cauză restricții care nu sunt indispensabile pentru atingerea acestor obiective; b) nu oferă întreprinderilor posibilitatea de a elimina concurența în ceea ce privește o parte semnificativă a produselor în cauză.

26. De asemenea, în virtutea art. 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, este incompatibilă cu piața

internă și interzisă, în măsura în care poate afecta comerțul dintre statele membre, folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi a unei poziții dominante deținute pe piața internă sau pe o parte semnificativă a acesteia. Aceste practici abuzive pot consta în special în: a) impunerea, direct sau indirect, a prețurilor de vânzare sau de cumpărare sau a altor condiții de tranzacționare inechitabile; b) limitează producția, comercializarea sau dezvoltarea tehnică în dezavantajul consumatorilor; c) aplicarea în raporturile cu partenerii comerciali a unor condiții inegale la prestații echivalente, creând astfel acestora un dezavantaj concurențial; d) condiționarea încheierii contractelor de acceptarea de către parteneri a unor prestații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanțele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte.

27. În vederea aplicării principiilor mai sus expuse, Consiliul, la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, adoptă regulamentele sau directive — art. 103 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene —, prin care urmărește, în special: a) să asigure respectarea interdicțiilor prevăzute la art. 101 alin. (1) și la art. 102 prin instituirea de amenzi și penalități cu titlu cominatoriu; b) să determine normele de aplicare a art. 101 alin. (3), luând în considerare necesitatea, pe de o parte, de a asigura o supraveghere eficientă și, pe de altă parte, de a simplifica pe cât posibil controlul administrativ; c) să precizeze, dacă este cazul, domeniul de aplicare a art. 101 și art. 102 în diferitele ramuri economice; d) să definească rolul Comisiei și al Curții de Justiție a Uniunii Europene în aplicarea acestor dispoziții; e) să definească raporturile între legislațiile interne, pe de o parte, și dispozițiile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene, precum și cele adoptate în aplicarea sa.

28. Potrivit art. 104 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, până la intrarea în vigoare a dispozițiilor adoptate în temeiul art. 103, autoritățile statelor membre hotărăsc cu privire la admisibilitatea acordurilor, deciziilor și a practicilor concertate și cu privire la folosirea în mod abuziv a unei poziții dominante pe piața internă, în conformitate cu legislația națională și cu dispozițiile art. 101 și, în special, ale alin. (3), precum și ale art. 102 din acest tratat.

29. Potrivit art. 23 — cu denumirea *Amenzi* din capitolul VI — Sancțiuni din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la art. 81 și art. 82 din T.C.E. (actual art. 101 și art. 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 1 din 4 ianuarie 2003, Comisia poate aplica, prin decizie, întreprinderilor sau asociațiilor de întreprinderi amenzi care nu depășesc 1 % din cifra de afaceri totală din exercițiul financiar precedent, atunci când, în mod intenționat sau din neglijență, acestea, spre exemplu, furnizează informații inexacte sau care induc în eroare, ca răspuns la o solicitare efectuată; prezintă registrele și celelalte documente solicitate privind afacerile în formă incompletă, în timpul inspecției desfășurate în temeiul prevederilor europene, sau refuză să se supună inspecțiilor dispuse printr-o decizie adoptată în temeiul aceluiași norme; ca răspuns la o întrebare adresată în conformitate cu normele respective; dau un răspuns inexact sau care induce în eroare; nu rectifică, în termenul stabilit de Comisie, un răspuns inexact, incomplet sau care induce în eroare dat de un membru al personalului sau nu dau un răspuns complet sau refuză să dea acest răspuns cu privire la fapte care au legătură cu obiectul și scopul inspecției dispuse printr-o decizie adoptată în conformitate cu normele în materie; sigiliile aplicate de către

reprezentanții oficiali sau alte persoane care îi însoțesc, autorizate de către Comisie, au fost rupte [alin. (1)]. De asemenea, Comisia poate aplica, prin decizie, amenzi asupra întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi atunci când, în mod intenționat sau din neglijență, acestea: încalcă prevederile din Tratat cu privire la concurență; contravin unei decizii care dispune măsuri provizorii; nu respectă un angajament care devine obligatoriu printr-o decizie. Astfel, pentru fiecare întreprindere și asociație de întreprinderi care participă la încălcarea normelor, amenda nu depășește 10% din cifra de afaceri totală din exercițiul financiar precedent. Dacă încălcarea săvârșită de o asociație privește activitățile membrilor săi, amenda nu depășește 10% din cifra de afaceri totală a fiecărui membru activ pe piața afectată de încălcarea săvârșită de asociație [alin. (2)].

30. La stabilirea valorii amenzii se iau în considerare atât gravitatea, cât și durata încălcării [alin. (3)]. Atunci când se aplică o amendă unei asociații de întreprinderi luându-se în considerare cifra de afaceri a membrilor săi, iar asociația nu este solvabilă, aceasta este obligată să le ceară membrilor ei să acopere, prin contribuții, valoarea amenzii. În cazul în care contribuțiile solicitate nu s-au acordat asociației în termenul stabilit de Comisie, Comisia poate solicita plata amenzii direct de către fiecare întreprindere ai cărei reprezentanți au fost membri ai organismelor de decizie în cauză ale asociației. După ce Comisia a solicitat plata în temeiul celui de-al doilea paragraf, atunci când este necesar pentru a garanta plata integrală a amenzii, Comisia poate solicita plata soldului de către oricare membru al asociației care a fost activ pe piața pe care a avut loc încălcarea. Totuși, Comisia nu solicită plata în temeiul celui de-al doilea sau al treilea paragraf întreprinderilor care demonstrează că nu au pus în aplicare decizia asociației care a dus la încălcare sau că nu au avut cunoștință de existența acesteia sau că s-au distanțat activ de aceasta, înaintea inițierii investigației de către Comisie în cauza respectivă. Responsabilitatea financiară a fiecărei întreprinderi în privința plății amenzii nu poate depăși 10% din cifra totală de afaceri din exercițiul financiar precedent [alin. (4)]. Deciziile luate în temeiul alin. (1) și (2) celor prezentate mai sus nu sunt de natură penală [alin. (5)].

31. În acest context, Curtea observă că, prin Hotărârea din 16 septembrie 2013, pronunțată în Cauza T-386/10, *Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG împotriva Comisiei Europene*, paragrafele 218—220 și 225, a Tribunalul Uniunii Europene a statuat că limita de 10% urmărește să evite aplicarea unor amenzi pe care, după toate probabilitățile, întreprinderile, având în vedere dimensiunea lor, astfel cum este determinată prin cifra lor de afaceri totală, chiar dacă aproximativ și imperfect, nu vor fi în măsură să le plătească. Așadar, este vorba despre o limită care este uniform aplicabilă tuturor întreprinderilor și este stabilită în funcție de dimensiunea fiecăreia dintre acestea și care urmărește evitarea amenzilor în quantum excesiv și disproportionat. Această limită are, astfel, un obiectiv distinct și autonom în comparație cu cel al criteriilor privind gravitatea și durata încălcării. Singura consecință posibilă a unei asemenea limite este reducerea cuantumului amenzii calculat pe baza acestor criterii până la nivelul maxim autorizat. Aplicarea sa presupune că întreprinderea în cauză nu plătește amenda care, în principiu, ar fi datorată pe baza unei aprecieri întemeiate pe criteriile respective. Astfel, această consecință este inerentă interpretării limitei de 10% drept un simplu nivel maxim autorizat care se aplică după o eventuală reducere a cuantumului amenzii în temeiul unor circumstanțe atenuante sau al principiului proporționalității.

32. Totodată, prin Hotărârea din 11 iunie 2009, pronunțată în Cauza C-429/07, *Inspecteur van de Belastingdienst împotriva X BV*, paragrafele 36 și 37, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că separarea principiului interzicerii practicilor anticoncurențiale de sancțiunile prevăzute în cazul nerespectării acestuia ar determina ca acțiunea autorităților care au obligația de a supraveghea respectarea acestei interdicții și de a sancționa asemenea practici să fie lipsită de efectivitate. Astfel, dispozițiile art. 101 și art. 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ar fi lipsite de efect dacă nu ar fi însoțite de măsuri coercitive prevăzute la art. 103 din același tratat. Astfel, există o legătură intrinsecă între amenzi și aplicarea art. 101 și art. 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Efectivitatea sancțiunilor aplicate de autoritățile naționale sau comunitare de concurență în temeiul art. 103 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene reprezintă, așadar, o condiție a aplicării coerente a art. 101 și art. 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

33. De asemenea, prin Hotărârea din 27 septembrie 2006, pronunțată în Cauza T-59/02, *Archer Daniels Midland Co împotriva Comisiei Comunităților Europene*, Tribunalul Uniunii Europene a statuat că, în cazul în care scopul amenzii s-ar limita doar la a nega profitul așteptat sau avantajul scontat, întreprinderea nu va ține seama suficient de faptul că comportamentul în cauză constituie o încălcare a art. 101 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. A privi amenda doar ca o compensare pentru prejudiciile create ar echivala cu negarea efectului descurajator pe care aceasta trebuie să îl aibă și care se referă la comportamentul viitor, dar și a caracterului punitiv al unei astfel de măsuri în legătură cu respectiva încălcare comisă. Similar, în cazul unei întreprinderi care este activă pe un număr mare de piețe și are o capacitate financiară deosebit de mare, luarea în calcul doar a cifrei de afaceri de pe piața relevantă nu poate fi suficientă pentru a asigura amenzii un efect de descurajare. Cu cât o întreprindere este mai mare și cu cât are la dispoziție mai multe resurse globale care îi permit să acționeze în mod independent pe piață, cu atât mai mult trebuie să fie conștientă de importanța rolului său în ceea ce privește buna funcționare a concurenței pe piață. În acest context, a ține cont de cifra de afaceri totală, în scopul de a calcula cuantumul amenzii, nu duce la o amendă disproporționată.

34. În ceea ce privește normele naționale ce reglementează în materie de concurență, criticate în prezenta cauză, acestea constituie o transpunere a prevederilor europene, care s-a realizat prin mai multe acte normative, în acest sens fiind, spre exemplu, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2010 privind modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 459 din 6 iulie 2010. Acest act normativ a fost adoptat cu scopul de a putea fi aplicate eficient la nivel național prevederile art. 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, atât din punctul de vedere al deciziilor pe care autoritatea națională de concurență are competența, în temeiul Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1/2003, să le adopte, cât și din punctul de vedere al obligațiilor de cooperare pe care Consiliul Concurenței le are în raporturile cu Comisia Europeană și celelalte autorități de concurență din statele membre, având în vedere faptul că, potrivit prevederilor art. 5 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002, Consiliul Concurenței, alături de autoritățile de concurență ale statelor membre, a devenit competent să aplice prevederile art. 101 și 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în cazuri individuale,

precum și faptul că, în temeiul regulamentului anterior menționat, Consiliul Concurenței a dobândit obligații exprese în materie de concurență.

35. Prin urmare, față de cele prezentate, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 55 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996, în raport cu dispozițiile constituționale, convenționale și europene menționate în susținerea acesteia, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

36. Cu privire la prevederile art. 53 din Constituție, Curtea observă că acestea nu au incidență în cauză. Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, spre exemplu, Decizia nr. 53 din 12 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 155 din 22 martie 2013, invocarea prevederilor constituționale referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți nu poate fi reținută dacă nu s-a constatat încălcarea vreunei prevederi constituționale care consacră drepturi sau libertăți fundamentale, astfel cum sunt prevăzute în capitolul II — Drepturile și libertățile fundamentale din titlul II — *Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale* din Constituție.

37. În ceea ce privește critica autoarei prezentei excepții de neconstituționalitate prin care se susține că prevederile art. 55 alin. (1) din Legea nr. 21/1996 sunt neconstituționale în măsura în care se interpretează în sensul că valoarea amenzii se raportează la cifra de afaceri totală aferentă întregii activități desfășurate de contravenient în anul anterior sancționării, iar nu prin raportare la cifra de afaceri totală realizată din activitatea desfășurată cu nerespectarea dispozițiilor anticoncurențiale, precum și celelalte aspecte menționate de autoarea excepției de neconstituționalitate cu privire la aplicarea sancțiunii în cauză, Curtea observă că acestea tind, pe de o parte, spre o legiferare pe cale de interpretare și, pe de altă parte, la o interpretare și o aplicare a normelor criticate în sensul dorit de autoarea excepției. Or, asemenea critici nu intră în competența de soluționare a Curții Constituționale, care, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, „se pronunță numai asupra

constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului”, întrucât singura autoritate legiuitoare a țării este Parlamentul, potrivit art. 61 alin. (1) din Constituție, iar, în ceea ce privește interpretarea și aplicarea legii, aceste aspecte țin de competența instanțelor de judecată sau a celor chemați să dea efectivitate normelor legale, inclusiv prin prisma art. 148 din Constituție.

38. În ceea ce privește conținutul și întinderea celor două noțiuni cuprinzătoare, interpretarea și aplicarea legii, Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, a reținut că acestea acoperă identificarea normei aplicabile, analiza conținutului său și o necesară adaptare a acesteia la faptele juridice pe care le-a stabilit, iar instanța de judecată este cea care poate dispune de instrumentele necesare pentru a decide cu privire la aceste aspecte (a se vedea Decizia nr. 838 din 27 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 3 iulie 2009), în speța de față, cu privire la chestiuni ce țin de respectarea și aplicarea normelor naționale și europene în materie de concurență, inclusiv pe cale de interpretare.

39. Printr-o jurisprudență constantă, Curtea Constituțională s-a pronunțat cu privire la competența exclusivă a instanțelor judecătorești de a soluționa probleme care țin de interpretarea și/sau aplicarea legii. Astfel, prin Decizia nr. 504 din 7 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 941 din 22 decembrie 2014, paragraful 14, Curtea s-a pronunțat în sensul că, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, aceasta asigură controlul de constituționalitate a legilor, a ordonanțelor Guvernului, a tratatelor internaționale și a regulamentelor Parlamentului, prin raportare la dispozițiile și principiile Constituției. Așadar, nu intră sub incidența controlului de constituționalitate exercitat de Curte aplicarea și interpretarea legii, acestea fiind de resortul exclusiv al instanței de judecată care judecă fondul cauzei, precum și, eventual, al instanțelor de control judiciar, astfel cum rezultă din prevederile coroborate ale art. 126 alin. (1) și (3) din Constituție.

40. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Diamant Servcom — S.R.L. din Reșița în Dosarul nr. 3.432/2/2016 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 55 alin. (1) din Legea concurenței nr. 21/1996 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 9 aprilie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ionița Cochințu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2019 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2019 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

